

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG AJÁNLÁSA

150/06/COL

(2006. május 17.)

a takarmányozás 2006. évi összehangolt hatósági ellenőrzésére irányuló programról

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 109. cikkére és 1. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra, és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint 1. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EGT-megállapodás 1. jegyzőkönyvével módosított és az EGT-megállapodáshoz igazított, az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 31a. pontjában hivatkozott jogi aktusra (A Tanács 1995. október 25-i 95/53/EK irányelve a takarmányozás hatósági ellenőrzésének megszervezésére irányadó elvek megállapításáról ⁽¹⁾), és különösen annak 22. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) 2005-ben az EFTA-államok meghatároztak egyes problémákat, amelyek megoldása a 2006-ben végrehajtandó összehangolt ellenőrzési program keretében történik.
- (2) Bár az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott, módosított jogi aktus (Az Európai Parlament és a Tanács 2002. május 7-i 2002/32/EK irányelve a takarmányban előforduló nemkívánatos anyagokról ⁽²⁾) rögzíti a takarmány maximális aflatoxin B₁ tartalmát, más mikotoksinokra – mint például az ochratoxin A, a zearalenon, a deoxinivalenol és a fumonizinek – nincsenek EGT-előírások. Az említett mikotoksinok jelenlétéről szűrőpróbaszerűen gyűjtött információ hasznos adatokkal szolgálhat a jogszabályok továbbfejlesztését célzó helyzetértékeléshez. Egyes takarmány-alapanyagok, mint a gabona és az olajos magvak halmozottan ki vannak téve az aratásból, raktározásból és szállításból eredő mikotoxin-szennyezésnek. Mivel a mikotoxin-koncentráció mértéke évről évre változik, ajánlatos az egymást követő évek adatait valamennyi említett mikotoxin esetében összegyűjteni.
- (3) Korábbi, olyan takarmányokon végzett ellenőrzések, amelyekben az antibiotikumok és kokcidiosztatikumok egyes állatfajoknak és -kategóriáknak szánt takarmányokban való előfordulása nem megengedett, arra utalnak, hogy továbbra is előfordul az ilyen típusú jogsértés. Továbbá, összhangban az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1a.

pontjában hivatkozott jogi aktus (Az Európai Parlament és a Tanács 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK rendelete a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról ⁽³⁾) 11. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseivel, fontos biztosítani, hogy hatékonyan érvényesítsék az antibiotikumokat tartalmazó takarmány-kiegészítők forgalomból történő fokozatos kivonását.

- (4) Norvégia és Izland jelen ajánlás – takarmány-kiegészítőként nem engedélyezett anyagokra vonatkozó – II. mellékletének hatálya alá tartozó programokban való részvételét meg kell vizsgálni az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete alóli, valamint különösen az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1a. pontjában hivatkozott jogi aktus (Az Európai Parlament és a Tanács 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK rendelete a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról) alóli mentességük figyelembevételével.
- (5) Fontos gondoskodni a takarmányokban előforduló állati eredetű alapanyagok korlátozásának hatékony, az idevágó EGT-előírásoknak megfelelő érvényesítéséről.
- (6) Izland jelen ajánlás – az állati eredetű takarmányok előállítására és felhasználására vonatkozó tilalommal kapcsolatos – III. mellékletének hatálya alá tartozó programokban való részvételét az EGT-megállapodás I. mellékletének I. fejezete alóli mentességének figyelembevételével kell megvizsgálni.
- (7) Ajánlatos biztosítani, hogy a réz és cink nyomelemek szintje a kevert sertéstakarmányokban ne haladja meg az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1zq. pontjában hivatkozott, módosított jogi aktusban (A Bizottság 2003. július 25-i 1334/2003/EK rendelete a nyomelemek csoportjába tartozó számos takarmány-adalékanyag engedélyezési feltételeinek módosításáról ⁽⁴⁾) meghatározott maximális szintet. Norvégia jelen ajánlás IV. mellékletének hatálya alá tartozó programokban való részvételét az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete alóli mentességének figyelembevételével kell megvizsgálni.

A jelen ajánlásban szereplő intézkedések összhangban vannak az EFTA Felügyeleti Hatóságot támogató EFTA növényi és állati takarmányok bizottságának véleményével,

⁽¹⁾ HL L 265., 1995.11.8., 17. o. A legutóbb a 2001/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított irányelv (HL L 234., 2001.9.1., 55. o.).

⁽²⁾ HL L 140., 2002.5.30., 10. o. A legutóbb a 2006/77/EK bizottsági irányelvvel módosított irányelv (HL L 271., 2006.9.30., 53. o.).

⁽³⁾ HL L 268., 2003.10.18., 29. o. A legutóbb a 378/2005/EK bizottsági rendelettel módosított rendelet (HL L 59., 2005.3.5., 8. o.).

⁽⁴⁾ HL L 187., 2003.7.26., 11. o. A 1980/2005/EK rendelet által módosított rendelet (HL L 318., 2005.12.6., 3. o.).

AJÁNLJA:

1. Ajánlatos, hogy az EFTA-államok a 2006. év folyamán végrehajtsák az összehangolt ellenőrzési programot azzal a céllal, hogy ellenőrizzék az alábbiakat:
 - (a) a takarmányok mikotoxin-koncentrációja (aflatoxin B1, ochratoxin A, zearalenon, deoxinivalenol, fumonizinek, T-2 és HT-2 toxinok) az elemzési módszerek megadásával; a mintavétel során szűrőpróbaszerű és célzott mintavételt egyaránt kell alkalmazni; a célzott mintavétel során olyan alapanyagokat kell megvizsgálni, amelyeknél feltételezhető a magasabb mikotoxin-koncentráció, pl. gabonafélék, olajos magvak, olajtartalmú gyümölcsök, az ezekből készült termékek és melléktermékek, valamint a hosszan tárolt, vagy hosszú tengeri úton szállított alapanyagok; az aflatoxin B1 esetében különös figyelmet kell biztosítani a nem tejelő teheneken kívüli tejelő állatoknak szánt összetett takarmányoknak; az ellenőrzés eredményét az I. mellékletben található minta alapján kell jelenteni;
 - (b) kokcidiosztatikumok és/vagy hisztomonosztatikumok jelenlétét – függetlenül attól, hogy azok bizonyos állatfajok és -kategóriák számára takarmány-kiegészítőként engedélyezettek-e vagy sem – olyan gyógyszerati adalékoktól mentes előkeverékekben és összetett takarmányokban, amelyekben ezek az anyagok nem engedélyezettek; az előkeverékekben és összetett takarmányokban az ellenőrzéseknek azon anyagokra kell irányulniuk, amelyek esetében az illetékes hatóság szerint különösen nagy a tilalom megszegésének valószínűsége; az ellenőrzés eredményét a II. mellékletben található minta alapján kell jelenteni;
 - (c) az antibiotikumokat tartalmazó takarmány-kiegészítők forgalomból történő fokozatos kivonásának végrehajtását a II. mellékletben foglaltaknak megfelelően;
 - (d) az állati eredetű alapanyagok előállítására és felhasználására vonatkozó korlátozások betartását a III. mellékletben foglaltaknak megfelelően;
 - (e) a réz és cink nyomelemek szintjét a sertéseknek szánt összetett takarmányokban, a IV. mellékletben foglaltaknak megfelelően.
2. Ajánlatos, hogy az EFTA-államok az 1. pontban előírt összehangolt ellenőrzési program eredményeit külön fejezetként szerepeltessék az ellenőrzési tevékenységről szóló éves jelentésben, amelyet az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezet 31a. pontjában hivatkozott jogi aktus (A Tanács 1995. október 25-i 95/53/EK irányelve a takarmányozás hatósági ellenőrzésének megszervezésére irányadó elvek megállapításáról) 22. cikke (2) bekezdésében foglaltak és az összehangolt jelentési minta legújabb változata szerint 2007. április 1-ig kell eljuttatni az EFTA Felügyeleti Hatósághoz.

Kelt Brüsszelben, 2006. május 17-én.

az EFTA Felügyeleti Hatóság
részéről

Kristján Andri STEFÁNSSON
testületi tag

Niels FENGER
Az igazgató

I. MELLÉKLET

Egyes mikotoxinok (aflatoxin B1, ochratoxin A, zearalenon, deoxinivalenol, fumonizinek, T-2 és HT-2 toxinok) koncentrációja a takarmányokban

Valamennyi megvizsgált minta egyedi eredményei; minta az 1. pont a) alpontjában szereplő jelentéshez

Takarmányok			Minta (véletlen- szerű vagy célrányos)	Mikotoxin fajtája és koncentrációja (µg/kg 12 % nedvességtartalmú takarmányra vonatkoztatva)					
Osztályú ^(a)	Típus ^(b)	Származási ország		Aflatoxin B1	Ochratoxin-A	Zearalenon	Deoxinivalenol	Fumonizine ^(c)	T-2 és HT-2 toxinok ^(d)

^(a) Válasszon a következő osztályok közül: Takarmány-alapanyagok, takarmány-kiegészítők, előkeverékek, kiegészítő takarmány, teljes értékű takarmány, összetett takarmány.

^(b) Válasszon a következő típusok közül: a) takarmány-alapanyagok esetében: a takarmány-alapanyag megnevezése az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 14a. pontjában hivatkozott jogi aktus melléklete B részének megfelelően (A Tanács 1996. április 29-i 96/25/EK irányelve a takarmány-alapanyagok forgalmáról, a 70/524/EGK, a 74/63/EGK, a 82/471/EGK és a 93/74/EGK irányelv módosításáról, valamint a 77/101/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről); b) egyéb takarmány esetében: az állatfaj(ok) megnevezése, amely(ek)re a mintavétel irányul.

^(c) A B1 és B2 fumonizinek koncentrációja megadható mindkettő összegeként.

^(d) A T-2 és HT-2 toxinok koncentrációja megadható mindkettő összegeként.

Az illetékes hatóság köteles továbbá megadni az alábbiakat:

- az aflatoxin B1 felső határértékének túllépése esetén foganatosított intézkedéseket;
- az alkalmazott elemzési módszereket;
- a kimutatási határokat.

II. MELLÉKLET

Egyes, takarmány-adalékanyagként nem engedélyezett állatgyógyászati készítmények jelenléte

Egyes állatgyógyászati készítmények előfordulhatnak adalékanyagként egyes állatfajtáknak és -kategóriáknak szánt előkeverékekben és összetett takarmányokban az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1a. pontjában hivatkozott jogi aktus (831/2003/EK rendelete a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról) 10. pontjában meghatározott követelmények teljesítése esetén.

A nem megengedett állatgyógyászati készítmények takarmányokban való előfordulása a tilalom megszegésének minősül.

Az ellenőrizendő állatgyógyászati készítményeket a következő listából kell kiválasztani:

1. Csak egyes állatfajokra és -kategóriákra engedélyezett, takarmány-adalékanyagnak minősülő állatgyógyászati készítmények:

decokvinát (Deccox)

diklazuril (Clinacox 0,2 %)

halofuginon-hidrobromid (Stenorol)

lazalocid A-nátrium (Avatec 15 %)

maduramicin-ammónium-alfa (Cygro 1 %)

monenzin-nátrium (Elancoban G100, 100, G200, 200)

narazin

narazin-nikarbazin (Maxiban G160)

robenidin hidroklorid (Cycostat 66G)

szalinomicin-nátrium (Sacox 120G, 120)

szemduramicin-nátrium (Aviaz 5 %)

2. Takarmány-adalékanyagként már nem engedélyezett állatgyógyászati készítmények:

amprólium

amprólium / ethopabát

arprinocid

avilamicin

avoparcin

karbadox

dimetridazol

dinitolmid

flavofoszfopol

ipronidazol

metiklórpindol

metiklórpindol/metil-benzokvát

nikarbazin

nifurzol

olaquinox

ronidazol

spiramicin

tetraciklinek

tilozin-foszfát

virginamicin

cink-bacitracin

egyéb antimikrobiális anyagok

3. Gyógyászati készítmények, amelyek sohasem minősültek takarmány-adalékanyagnak:

egyéb anyagok

Valamennyi kifogásolt minta egyedi eredményei; minta az 1. pont b) alpontjában szereplő jelentéshez

Takarmány típusa (állatfaj és -kategória)	Kimutatott készítmény	Kimutatott szint	A jogsértés oka (*)	Foganatosított intézkedés

(*) A nem engedélyezett készítmény takarmányban való előfordulásához vezető ok, az illetékes hatóság által végzett ellenőrzés eredményei alapján.

Az illetékes hatóság köteles továbbá megadni az alábbiakat:

- az ellenőrzött minták teljes számát;
- a vizsgált anyagok nevét;
- az alkalmazott elemzési módszereket;
- a kimutatási határokat.

III. MELLÉKLET

Az állati eredetű takarmány-alapanyagok előállításának és használatának korlátozása

A 95/53/EK irányelv 3-13. cikkeinek és 15. cikkének sérelme nélkül az EFTA-államok 2006 folyamán összehangolt ellenőrzési programot hajtanak végre annak megállapítására, hogy a tagállamok betartják-e az állati eredetű takarmány-alapanyagok előállítására és felhasználására vonatkozó korlátozást.

Az EGT-megállapodás I. melléklete I. fejezetének 7.1.12. pontjában hivatkozott jogi aktus IV. mellékletében rögzített, bizonyos állatok feldolgozott állati fehérjével történő takarmányozására vonatkozó tilalom (Az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 999/2001/EK rendelete a bizonyos fertőző szivacsos agyvelősrvadás-megbetegedések megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról⁽¹⁾) hatékony érvényre juttatásának érdekében az EFTA-államoknak speciális, célzott ellenőrzéseken alapuló ellenőrzési programot kell kidolgozniuk. A 95/53/EK irányelv 4. cikkével összhangban a fenti ellenőrzési programnak olyan kockázatközpontú stratégián kell alapulnia, amely kiterjed a takarmány-előállítás valamennyi fázisára és minden olyan létesítményre, amely takarmány előállításával, kezelésével és adminisztrálásával foglalkozik. Az EFTA-államoknak különös figyelmet kell fordítaniuk a kockázathoz kapcsolódó kritériumok meghatározására. Az egyes kritériumokhoz rendelt súlyoknak arányban kell állniuk a kockázattal. Az egyes létesítményekben végrehajtott ellenőrzések gyakoriságának és az ellenőrzött minták számának korrelálniuk kell az adott létesítményekhez rendelt súlyok összegével.

Az ellenőrzési program felállításakor az alábbi indikatív jellegű létesítményeket és kritériumokat kell figyelembe venni:

Létesítmények	Kritériumok	Súlyozás
Takarmányüzem	<ul style="list-style-type: none"> — Kérődző és nem kérődző állatok takarmányozására szánt, szabályozás révén engedélyezett, feldolgozott állati eredetű fehérjét tartalmazó összetett takarmányokat előállító takarmány üzemek. — A tilalmat korábban megszegő, illetve tilalom megszegésével gyanúsítható takarmány üzemek. — Olyan takarmányüzemek, amelyek nagy mennyiségű magas fehérjetartalmú takarmányt – mint pl. halliszt, szójaliszt, kukoricaglutén-őrlemény és fehérjekoncentrátumok – importálnak. — Olyan takarmányüzemek, amelyek nagy mennyiségben állítanak elő összetett takarmányokat. — Olyan takarmányüzemek, amelyeknél fennáll az üzemi munkafolyamatokból adódó keresztszennyezés veszélye (pl. silók alkalmazása, a termelési útvonalak hatékony szétválasztásának ellenőrzése, az összetevők ellenőrzése, belső laboratóriumok, mintavételi eljárások, stb.). 	
Határellenőrzési pontok és közösségi beléptető helyek	<ul style="list-style-type: none"> — Nagy/kis mennyiségű takarmánybehozatal. — Magas fehérjetartalmú takarmányok. 	
Mezőgazdasági üzemek	<ul style="list-style-type: none"> — Szabályozás révén engedélyezett állati eredetű feldolgozott fehérjét tartalmazó, saját keveréket előállító mezőgazdasági üzemek. — Kérődző állatokat tartó mezőgazdasági üzemek (kérődző és nem kérődző állatoknak szánt takarmány keveredésének veszélye). — A takarmányt ömlesztett áruként vásárló mezőgazdasági üzemek. 	
Forgalmazók	<ul style="list-style-type: none"> — Magas fehérjetartalmú takarmányokat kínáló áruházak és az ilyen takarmányok tárolását szolgáló köztes raktárak. — Nagy mennyiségű ömlesztett takarmányok forgalmazói. — Külföldön előállított összetett takarmányok forgalmazói. 	

⁽¹⁾ HL L 147., 2001.5.31., 1. o. A legutóbb az 1993/2004/EK bizottsági rendelettel módosított rendelet (HL L 344., 2004.11.20., 12. o.).

Létesítmények	Kritériumok	Súlyozás
Mobil takarmánykeverők	<ul style="list-style-type: none"> — Kérődző és nem kérődző állatoknak szánt takarmányokat egyaránt előállító takarmánykeverők. — Takarmánykeverők, amelyek esetében korábban fennállt a tilalom megszegése, vagy annak gyanúja. — Magas fehérjetartalmú takarmányt előállító keverők. — Magas termelékenységű keverők. — Nagyszámú mezőgazdasági üzemet, köztük kérődzőket tartó üzemeteket is ellátó takarmánykeverők. 	
Szállítóeszköz	<ul style="list-style-type: none"> — A feldolgozott állati eredetű fehérjék és takarmány szállítására használt járművek. — Olyan járművek, amelyek esetében korábban jogsértést észleltek, vagy jelenleg fennáll a jogsértés gyanúja 	

Az itt javasolt létesítmények és kritériumok alternatívájaként az EFTA-államok 2006. május 31. előtt eljuttathatják saját kockázatértékelésüket az EFTA Felügyeleti Hatósághoz.

A mintavételt célzottan olyan tételekből, ill. folyamatokból kell végrehajtani, amelyeknél a tiltott feldolgozott állati fehérjékkel történő keresztszennyezés előfordulása a legvalószínűbb (pl. az állati fehérjét tartalmazó takarmány szállítása utáni első olyan tétel, amelyben az adott fehérje nem fordulhat elő, műszaki problémák vagy a gyártósoron végrehajtott változtatások, az ömlesztett takarmány raktározására szolgáló tartályokon vagy silókon végrehajtott változtatások esete).

Az ellenőrzések kiterjeszthetők a járművekben, a gyártóberendezésekben és a raktárterületeken lévő por elemzésére.

Az egyes EFTA-államokban az előállított összetett takarmány minden 100 000 tonnája után évente minimum 10 ellenőrzést kell végrehajtani. Az egyes EFTA-államokban az előállított összetett takarmány minden 100 000 tonnája után évente minimum 20 hivatalos mintát kell venni. Az alternatív eljárások engedélyezéséig a minták elemzéséhez a takarmányok hatósági ellenőrzése során az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 31i. pontjában hivatkozott jogi aktusban (A Bizottság 2003/126/EK irányelve a takarmányok hatósági ellenőrzése során az állati eredetű alkotóelemek meghatározására szolgáló analitikai módszer meghatározásáról⁽¹⁾) foglalt mikroszkópos azonosítást és becslést kell alkalmazni. A takarmányban kimutatott bármilyen állati eredetű tiltott anyag jelenléte a takarmányozási tilalom megszegésének minősül.

Az ellenőrzési programok eredményét a következő űrlapokon kell jelenteni az EFTA Felügyeleti Hatóságnak.

Az állati eredetű takarmányok felhasználására vonatkozó tilalom betartására irányuló ellenőrzések összefoglalása (tiltott feldolgozott állati eredetű fehérjék takarmányozása)

A. Dokumentált ellenőrzések

Szakasz	A feldolgozott állati fehérjék előfordulására vonatkozó vizsgálatokat tartalmazó ellenőrzések száma	A nem laboratóriumi tesztek, hanem pl. dokumentum-ellenőrzések során felderített jogsértések száma
Importált takarmány-alapanyagok		
Takarmány- alapanyagok raktározása		
Takarmányüzem		
Üzemi keverők/Mobil keverők		

⁽¹⁾ HL L 339., 2003.12.24., 78. o.

C. **Kérődző állatoknak szánt takarmányokban előforduló tiltott feldolgozott állati eredetű fehérjét tartalmazó minták**

	Mintavétel hónapja	A szennyeződés típusa, foka és eredete	Foganatosított szankciók (vagy egyéb intézkedések)
1			
2			
3			
4			
5			
...			

IV. MELLÉKLET

Valamennyi (határértékeken belüli és azokat túllépő), réz és cink kimutatására irányuló minta egyedi eredményei sertéseknek szánt összetett takarmányokban

Az összetett takarmány típusa (állat kategória szerint)	Nyomelemek (réz vagy cink)	Kimutatott szint (mg/kg teljes értékű takarmányban)	A határérték túllépésének oka ⁽⁴⁾	Foganatosított intézkedés

⁽⁴⁾ Az illetékes hatóság által elvégzett vizsgálat eredményei alapján.